

SPR Mynämäen osasto
60v-vuotisjuhla 27.2.2011
Helena Tähtinen

MENNEITÄ MUISTELLEN

Tämä puhe on kuin hieman repaleinen tilkkutäkki, jonka olemme koonneet menneitä muistellen ja penkoen. Kävimme läpi muuttojen ja vaihtuvien toimijoiden jäljiltä sekaisia arkistoja ja kysyimme muualtakin. Maakunta-arkistoon tein ensimmäisen käynnin ”tutkijan” roolissa laihoihin tuloksin. Onneksi mynämäkisillä muisti pelaa!

Mynämäen osasto perustettiin päivälleen 60 vuotta sitten **tiistaina 27.2.1951** ja hyväksyttiin virallisesti osastoksi pari kuukauden kuluttua huhtikuun 23. päivänä. Perustajat olivat paikallisia merkkihenkilöitä: puheenjohtajana **apteekkari J.G. Welman**, sihteerinä ja varapuheenjohtajana **rva Ella Welman**, rahastonhoitajana **pankkiiri V.J. Klaavu** ja jäsenenä terveydenhoitoalan ihmisiä: **lääkäri Toivo Tyrni, kätilö Martta Pohjalainen, eläinlääkäri Lennart Fagerlund** ja **terveyssisar Selma Valkonen**. Varajäsenenä olivat **maanviljelijät Toivo Harska** ja **Albert Eeva** sekä **kauppias Harry Aittomaa** ja **rva Irma Fagerlund**.

Puheenjohtajia on ollut 11, pitkäaikaisin **opettaja Wilhelm Mäkelä** vuosina 1961-74. Uusin puheenjohtajamme **Hanna Vänni** on ollut remmissä viidettä vuotta.

Sihteereitä on ollut kaikkiaan 15 eri henkilöä, pisimpään kahteen otteeseen **Helena Herrala** 14 vuotta, uusimpana minä sinnittelen sihteerinä 10:ttä vuotta.

Nykyinen **rahastonhoitaja** Maria Lammila on järjestyksessä kuudes, pisimpään toimi pankinjohtaja Valto Peltonen 21 vuotta.

EA-ryhmän ensimmäinen vetäjä lienee ollut **teknikko Heikola** vuodesta 1968, vuonna 1975 **Airi Kallio** perusti uuden ryhmä ja **Katja Käiväräinen** (nyk. **Heinonen**) jatkoi vuonna 1995 ja tämän vuoden 2011 alussa johtoon tuli **Elina Junnila**.

Ystävätöiminnan vetäjiä on ollut kolme - ensin **Raija Tyrni**, seuraavana **Sirkka Kankare** pisimpään 18 vuotta ja vuoden 2009 alusta vetäjänä on toiminut **Helena Herrala**. Hän on myös nykyinen varapuheenjohtajamme.

Toiminnan ja jäsenmäärä kasvu oli alkuvuosina nihkeätä. Vuonna **1952** oli jäseniä 66, vuonna **1991** jopa 400 jäsentä. Viimeiset 20 vuotta jäsenmäärä on pystytellyt molemmin puolin 150 ja tämän vuoden alussa jäseniä oli 182.

Toimintamuodot kulloisenakin aikana ovat heijastelleet ympäröivä yhteisön, Mynämäen ja koko suomalaisen yhteiskunnan tilaa. Vuonna **1952** kunnan terveyssisar **Rakel Kasevalle** lahjoitettiin Suomen vapaan huollon jäämistöstä vanha kitisevä polkupyörä, mikä helpotti suuresti liikkumista kunnan alueella hoitotoimissa. Patalappu-, räsymatto- ja käsityötalkoot myyjäisineen sekä vaatepaketit rajaseudulle kertovat pula-ajasta. Esimerkiksi vuonna **1957** näiden yli 46 671 markan (nykyisin 9336 € inflaatio huomioiden) tuotosta käytettiin joulupaketteihin 23 000 mk (4600 €). Summa oli lähes sama kuin nykyinen vuosittainen nälkäpäivätuottomme.

Alkuaikoina osaston hoitovälinelainaamo toimi vilkkaasti. Nyt terveydenhuollon kehityksen myötä erilaisia hoitoja ja mm. apuvälineitä saa terveyskeskuksista (minulla käytössä kaksikin kyynärsauvaa ja muita

apuvälineitä polvileikkauksen takia). Noottikriisin aikaa **1961** työilloissa käärittiin sidetarpeita katastrofivarastoon sodan pelossa.

Tänä päivänä seksuaalinen vapautuminen näkyy SPR:n seksuaalikasvatuksena kouluissa. Mynämäen yläasteen oppilaat ovat parina vuonna suorittaneet ns. kondomiajokortin. Ihmisten liikkuvuuden ja maahanmuuton lisääntyessä suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä korostetaan kouluissa rasismista vastaisena päivänä. Paperille kirjoitettu oma ennakkoluulo palaa mukavasti VPK:n valvomassa roskatynnyrissä!

Vuosien varrella on ollut monenlaista toimintaa, osa jatkuu edelleenkin ja uusimpia toimintamuotoja on tullut mukaan vuoden **2008** jälkeen uuden toimitilamme myötä (viereisen vanhan yhteiskoulun historian luokka n:o 5). Tämä vapaaehtoistoiminta (ns. kolmas sektori) on ollut tukemassa yhteiskunnan ja viranomaisten palveluita monin tavoin. Mynämäen kunta ja lukuisat yhteistyötahot ovat vastavuoroisesti tukeneet osastoamme joko osallistuen toimintaamme tempauksissa ja keräyksissä tai rahallisilla avustuksilla.

Ensimmäisinä vuosina aloitettiin verenluovutustilaisuuksilla, hengenpelastus- ja ensiapukursseilla. Jo vuonna **1957** puhutaan vanhustyöstä ja nuoriso-osasto perustamisesta. Kulaisen iän kerho aloitti vuonna **1965**. Nuorisotoimintaa on aloitettu useaan kertaan, vuonna **1976** ja **1980**. Uusin aloitus tehtiin vuonna 2009 varhaisnuorten EA-kerhon ja vetäjinä Elina Junnila ja Marjo Rakkolainen. Osallistuvia varhaisnuoria on mukana täällä hetkellä noin 10.

Maininta ensimmäisestä EA -ryhmästä on vuodelta **1968**. Uusi ryhmä perustettiin **1975** ja se on toiminut siitä saakka. EA -ryhmäläisten toiminta on kehittynyt ensiaputaitojen opettelusta ja opettamisesta esimerkiksi päivystyksiin erilaisissa massatilaisuuksissa ja viranomaisten ja Vapepan kanssa kadonneiden yöllisiin etsintöihin. Viime vuosina on panostettu henkisen tuen koulutukseen ja antamiseen. Toissa vuonna Naantalin tulipalossa taitojamme koeteltiin. SPR:n Myrskytuuli 2010 katastrofiharjoituksiin osastosta osallistui kolme henkilöä.

Keräystoimintaa olivat alkuaikoina erilaiset lumppu-, jätepaperi- sekä vaate- ja kenkäkeräykset. Nälkäpäivä-keräystoimintaa aloitettiin 1985 ja onkin suurin vuosittainen ponnistuksemme. Viime vuoden tuotto oli noin **4700** euroa. Suurinta hätää ja tarvetta ei enää ole niinkään lähipiirissä ja avun tarve nähdään myös kauempana. Tietotekniikan ja globalisaation myötä kaukaiset tapahtumat tulevat lähelle olohuoneisiimme. Tästä kertoo mm. maanjäristysten takia Iraq-keräys vuonna **2003** ja Haiti-keräys viime vuonna **2010** sekä vuoden **2004** suuri tsunami-keräys. Keräyskohteita syntyy näinä päivinä koko ajan lisää, joten työtä riittää spr-läisille.

Vanhusten ja yksinäisten yhä kasvava määrä näkyy ystäväpalvelussa, joka on tärkeimpiä toimintamuotojamme. Se alkoi kolmen kunnan kokeiluna **1986**, jolloin pidettiin ensimmäinen ystäväkurssi. Toimijoina on tällä hetkellä 19 henkilöä.

Paljon jää tarkemmin kertomatta, mm. aineellinen tai rahallinen avustustoiminta, valmiussuunnitelman vuosittainen ylläpito, unohtamatta auttajien auttamista virkistystoiminnan muodossa.

Itse arvioin osastomme toimintaa lainaamalla kotiseutuni Etelä-Pohjanmaan sanontaa: **"Vaikka tavallista yrittää, niin priimaa pakkaa tulemahan"**.

Helena Tähtinen 24.2.2011